

Ljubljana, 19. 09. 2019

Predsedniku Državnega zbora

Zadeva: Zahvala za razgovor

Spoštovani Predsednik DZ g. Dejan Židan,

še enkrat bi se vam radi zahvalili za odkrit in konstruktiven razgovor na temo »prenova volilnega sistema«.

V razgovoru so bila odprta številna pomembna vprašanja, na žalost pa nam je zmanjkalo časa, da bi se o njih temeljiteje pogovorili in razjasnili, zakaj se naši odgovori nanje marsikje razlikujejo od vaših.

Strinjamo se z vami, da je eden pomembnejših problemov politična nekvalificiranost ljudi, ki vstopajo v politiko (npr. v DZ, pa tudi v vlado!). Po vašem mnenju, če smo vas prav razumeli, je glavni razlog v pomanjkanju politične profesionalizacije. Tudi s tem se lahko strinjamo, toda razmišljamo dalje. Politično kadrovanje je danes povsem v domeni političnih strank, one imajo v rokah škarje in platno, ko gre za oblikovanje kandidatnih list, ki so izhodišče za vstop v DZ. Zato je treba vprašanje izostriti: zakaj političnim strankam ne uspe na te liste pritegniti boljših kandidatov in jih postaviti na tista mesta in v tiste volilne okraje, kjer bi imeli večjo verjetnost izvolitve? Ne zmorejo, ne znajo, nočejo? Ta odgovor prepuščamo vam, čeprav bi bil vreden temeljite razprave – ne med političnimi strankami, temveč med njimi in civilno družbo točneje z volivci.

Kot dobro izhodišče za del razprave lahko sprejmemo tudi misel, da neprofesionalnost v političnih strankah vedno znova odpira možnost volilnega prodora novih gibanj, nekakšnih »instant strank«, ki nastanejo leto ali dve pred volitvami. Toda pogoj za taka gibanja je najprej nekakšen prazen politični prostor, ki se odpre ob delovanju obstoječih strank. Ta prostor pa se odpira predvsem z nezadovoljstvom volivcev z delovanjem obstoječih strank, z nezaupanjem vanje, v njihovem (upravičenem) prepričanju, da so odrinjeni, da na volitvah nimajo realnih možnosti, da volitve ne bodo ničesar spremenile. Vse to se kaže tako v upadanju zanimanja za volitve (volilni abstinenca) kot v iskanju možnosti, voliti nekoga novega, pa čeprav (še) nepreizkušenega. Rezultati so poznani, DZ je iz sklica v sklic manj kompetenten, stare politične stranke se zapirajo vase in umirajo na obroke. Je pa to lahko tudi nevarno izhodišče za pojave političnega ekstremizma.

Točka, kjer pa se bistveno razlikujemo v oceni, pa je vaše prepričanje, da je edini legitimni problem naše volilne zakonodaje neuravnoteženost volilnih okrajev, na katero je opozorilo Ustavno sodišče. Mi v CD smo prepričani, da tudi, če se bo političnim strankam nazadnje uspelo dogovoriti za geografsko preureditev okrajev, to ne bo ničesar spremenilo. (Sama ukinitve VO pa tudi ne, le vse obstoječe probleme bo prenesla na VE in dodala nove, npr. nepreglednost volilnih list in kandidatov).

Srž problema leži namreč v NEDEMOKRATIČNOSTI sedanjega sistema, v dejstvu, da volivci na volitvah ne moremo odločati o kandidatih, temveč samo o strankah. S tem je kršeno določilo Ustave, da naj bi imeli na volitvah poslancev odločilen vpliv volivci. Uveljavitev instituta prednostnega glasu je torej *conditio sine qua non* vsake razprave o demokratičnosti volitev! Volilni sistem je in mora biti nekakšen temeljni političen sporazum (*Magna carta*) med volivci, nosilci suverenitete naroda, in političnimi strankami, ki so instrument organiziranja razvojnih opcij in interesov.

Zato bomo v SINTEZI-KCD še naprej opozarjali na neustreznost sedanjega volilnega sistema, ki direktno povzroča negativno selekcijo v kadrovske politiki. Identificirali bomo tiste politične stranke in kandidate, ki najbolj odločno vztrajajo na ohranjanju sedanjega sistema in javno protestirali proti njim. To razumemo kot svojo državljansko dolžnost v prizadevanjih za demokratizacijo družbe in učinkovitejšo razvojno politiko Slovenije.

Razgovor, ki je odprl številna vprašanja, a dal premalo odgovorov, razumemo kot enega od začetkov takega dialoga. Tudi zato se zanj zahvaljujemo.

S pozdravi in spoštovanjem.

Za INTEZO-KCD

Predsedujoči

Emil Milan Pintar

